DONANIM STAJ RAPORU

CISCO CNNA EĞİTİMİ

OSI referans modeli

Physical (Fiziksel Katman)
Data Link (Veri Bağlantı Katmanı)
Network (Ağ Katmanı)
Transport (Taşıma Katmanı)
Session (Oturum Katmanı)
Presentation (Sunu Katmanı)
Application (Uygulama Katmanı)

Cihazlar:

Switch

- **İşlevi**: Ağ içindeki cihazların birbirleriyle iletişim kurmasını sağlar, veri paketlerini hedef MAC adresine göre iletir.
- Çalıştığı Katman: OSI modelinin 2. katmanı (Veri Bağlantı Katmanı).
- Portları: Ethernet portları (RJ-45), konsol portu.
- Bağlantı Kabloları: Cat5, Cat5e, Cat6 kabloları.

Router

- İşlevi: Farklı ağlar arasındaki veri paketlerini yönlendirir, ağlar arası trafik yönetimini sağlar.
- Çalıştığı Katman: OSI modelinin 3. katmanı (Ağ Katmanı).
- Portları: LAN portları, WAN portu, konsol portu.
- Bağlantı Kabloları: Cat5, Cat5e, Cat6 kabloları, fiber optik kablolar.
- Düz Kablo (Straight-Through Cable), Farklı türdeki cihazları bağlamak için kullanılır.
- Bağladığı Cihazlar:
- Bilgisayar ↔ Switch
- Bilgisayar ↔ Hub
- Switch ↔ Router
- Hub ↔ Router
- Çapraz kablo (crossover cable), : Aynı türdeki cihazları doğrudan bağlamak için kullanılır.
- Bağladığı Cihazlar:
- Bilgisayar ↔ Bilgisayar
- Switch
   ⇔ Switch
- Hub ↔ Hub
- Router ↔ Router

serial DCE-DTE kabloları: İki router'ı seri portları üzerinden bağlamak için kullanılır.

Düz kablo

çapraz kablo

CDE-DTE kablo

Router Portlari

FastEthernet Portları

o Amaç: Farklı ağlara bağlanmak.

Örnekler: FastEthernet0/0, FastEthernet0/1.

o Kullanım: Ağları birbirinden ayırarak yönlendirme yapar.

Console Portu

o Amaç: Cihaza doğrudan bağlantı yapmak.

o Kullanım: Router'ın yapılandırılması ve yönetimi için kullanılır.

AUX Portu

o Amaç: Uzaktan yönetim ve yedek erişim.

o Kullanım: Genellikle bir modem aracılığıyla uzaktan erişim sağlamak için kullanılır.

Seri Interface portları

o Amaç: WAN (Geniş Alan Ağı) bağlantısı.

o Kullanım: Uzun mesafe bağlantılar için seri iletişim sağlar.

Switch Portları

Ethernet Portları (RJ-45)

o **Amaç**: Ağ cihazlarını bağlar.

o Bağlantı: Ethernet kabloları.

Uplink Portları

o Amaç: Diğer switch'lere bağlanır.

o **Bağlantı**: RJ-45 veya fiber optik.

Fiber Optik Portları (SFP/SFP+)

o Amaç: Yüksek hızlı ve uzun mesafe bağlantılar.

o **Bağlantı**: Fiber optik kablolar.

Management Portu (Konsol Portu

o Amaç: Switch'in yönetimi.

o Bağlantı: Seri kablo veya USB.

Router Konfigürasyonu

Router> // Başlangıç modunda (setup mode).

Router>enable

Router# // priviledge moduna geçti

Router#configure terminal // Konfigürasyon moduna geçiş.

Router(config-if)# // konfigürasyon moduna geçti

Router(config)#interface fastethernet 0/0 // FastEthernet 0/0 portunu seçme.

Router(config-if)#ip address 192.168.1.1 255.255.255.0 // IP adresi ve subnet maskesi atama

Router(config-if)#no shutdown // Portu etkinleştirme.

Consolea bağlanıldığında şifre sorulması

Router>enable //user mode
Router#configure terminal
Router(config)#line console 0
Router(config-line)#password 123
Router(config-line)#login
Router(config-line)#exit

Enable modundan Priviledge moduna geçişte şifre oluşturma

Router(config)#enable password 123

Router Konfigürasyon modları

• **User Mode** (Router>)

Temel komutlar, yönetim moduna geçiş için enable komutu.

• **Privileged Mode** (Router#)

Gelişmiş komutlar, konfigürasyon moduna geçiş için configure terminal komutu.

• Global Configuration Mode (Router(config)#)

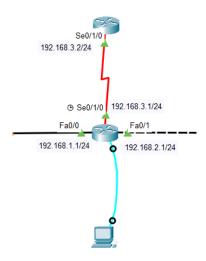
Genel yapılandırma, tüm router ayarları burada yapılır.

Ping, ağ bağlantılarını test etmek ve sorunları gidermek için kullanılan basit bir ağ aracıdır. "Ping" komutu, bir cihazın başka bir cihazla ağ üzerinden iletişim kurup kuramayacağını kontrol eder. ICMP (Internet Control Message Protocol) kullanılarak çalışır.

Telnet: Bir ağ üzerinden uzaktaki bir cihazla iletişim kurmak için kullanılan bir protokoldür.

Örnek telnet bağlantısı uygulaması:

Uygulama amacı: IP adresi olmayan bir pc bulunmakta. PC router1e console portu ile bağlı durumda. PCyi aradaki router1 aracılığıyla telnet bağlantısı ile router2 ye bağlıyoruz. Router2yi PCden konfigüre edebiliyoruz.

PCnin terminalinden router1e bağlanıyoruz.

Daha sonra router1 üzerinden router2nin telnet konfigürasyonunu yapacağız.

Router üzerinden telnet şifresi verilir.

Router(config)#
Router1(config)#line vty 0 15
Router1(config-line)#password 123
Router1(config-line)#exit

Enable şifresi ayarlanır.

Router1(config)#enable secret <sifre>

Tekrar PCnin terminalinden aşağıdaki komutlar yazılır.

Router1(config)# do 192.168.3.2 // router2nin ip adresi verilir.

Istenen şifreler girildiğinde artık router2yi komfigüre edebilir duruma geliyoruz.

Routerın istediği adrese gitmesi için yapılan konfigürasyon komutları

ip route <kaynak ip adres> <subnet mask> <hedef(komşu) ip adres>

örnek: ip route 192.168.1.0 255.255.255.0 192.168.2.1

default gateway network : Varsayılan rota (default route) tanımlar.

örnek: ip route 0.0.0.0 0.0.0.0 192.168.2.1

traceroute: Ağ üzerinde belirli bir hedefe giden yol üzerindeki yönlendiricileri ve bu yönlendiricilere ulaşma sürelerini belirlemek için kullanılır.

Router# traceroute <hedef_ip_adresi veya hedef_adi>

örnek: Router# traceroute 192.168.2.1

Yapılan konfigürasyonların kaydedilmesi

1.do copy running-config startup-config

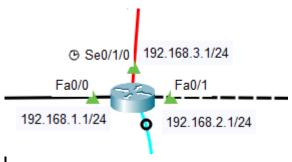
2.do write

startup-config komutu: cihazın yapılandırmasını kalıcı olarak kaydetmek için kullanılır.

running-config komutu: cihazın mevcut yapılandırmasını görüntülemek için kullanılır.

Router# copy running-config startup-config: Bu komut, mevcut çalışan yapılandırmayı (running-config) kalıcı olarak başlangıç yapılandırma dosyasına (startup-config) kopyalar.

Aşağıda bir router için örnek konfigürasyon işlemi bulunmaktadır:


```
Routerl(config) #interface fastethernet 0/0
Routerl(config-if) #ip address 192.168.1.1 255.255.255.0
Routerl(config-if) #no shutdown
Routerl(config-if) #interface fastethernet 0/1
Routerl(config-if) #ip address 192.168.2.1 255.255.255.0
Routerl(config-if) #no shutdown
```

```
Routerl(config-if) #interface serial 0/1/0
Routerl(config-if) #ip address 192.168.3.1 255.255.255.0
Routerl(config-if) #no shutdown
```

Görselde routerın fastethernet 0/0 , fastethernet 0/1 ve serial 0/1/0 portları için ip atama konfigürasyonu yapılmıştır.

Router serial port konfigürasyonu:

Router(config)#interface serial 0/1/0 Router(config-if)#ip address 192.168.3.1 255.255.255.0 Router(config-if)#no shutdown

Routera bağlı cihazları gösteren komut: Router(config)#do show users

TCP: güvenilirlik ve hata kontrolü sağlayan, bağlantı tabanlı bir protokoldür. Verilerin doğru sırayla ve eksiksiz olarak iletilmesini sağlar. Kontrol mekanizması vardır. İletilen veri boyutları büyüktür.

UDP: daha hızlı, bağlantısız bir protokoldür ve güvenilirlik sağlamaz.

Verilerin hızlı iletimi gerektiğinde, örneğin canlı video akışı veya online oyunlar için kullanılır.

Kontrol mekanizması yoktur.

İletilen veri boyutları daha küçüktür.

FTP(File Transfer Protocol):Bir ağ üzerindeki iki bilgisayar arasında dosya transferi yapmak için

kullanılan bir protokoldür.

TFTP (Trivial File Transfer Protocol), basit ve hafif bir dosya transfer protokolüdür. TFTP, FTP'nin daha

az özellikli ve daha kolay uygulanabilir bir versiyonudur.

Ftp'den daha hızlıdır, daha az güvenlik sağlar.

TFTP ile İşletim sistemi kopyalama konfigürasyonu

Router üzerindeki işletim sistemini servera yedekler.

Router#show flash: işletim sisteminin adını gösterir

Address or name of remote host []? 192.168.1.4 // kopyalamak istediğimiz cihazin ip adresini

yazıyoruz.

Router# copy flash tftp: kopyalama işlemi yapar

DNS (Domain Name System): internet üzerindeki cihazların ve hizmetlerin IP adresleriyle

ilişkilendirilmesini sağlayan bir sistemdir.

DNS, insanların anlayabileceği alan adlarını (örneğin, www.example.com) internet protokolü (IP)

adreslerine dönüştürür (örneğin, 192.0.2.1).

Bu sayede, internet üzerindeki kullanıcılar, web sitelerine, e-posta sunucularına, dosya sunucularına

vb. erişmek için alan adlarını kullanabilirler.

Routerdan dns kontrol etme komutu

ip name-server 192.168.1.4

ip domain-name test.com

Cihazın hangi cihazlara komşu olduğunu gösteren komut:

Router#show cdp neighbours

Router# show version: cihazın durumu ve bilgilerini gösterir.

telnet server: Kullanıcıların ağ üzerinden Telnet protokolü aracılığıyla bağlanmasına

ve uzaktaki bir bilgisayarda komutlar çalıştırmasına izin veren bir sunucu uygulamasıdır.

NVRAM: enerji kaybında içindeki verileri korur. Bu tür bellek, sistem konfigürasyonları ve önemli verilerin saklanması için kullanılır.

Kullanım Alanları: BIOS veya firmware ayarlarının saklanması, router ve diğer ağ cihazlarında konfigürasyon verilerinin saklanması, kritik sistem bilgileri.

Router, NVRAM'deki (Non-Volatile Random Access Memory) startup-config dosyasını kullanarak önyükleme yapar.

0x2102 Değeri: Cisco yönlendiricilerinde varsayılan configuration register değeridir.

0x2142 Değeri: Yönlendiricinin NVRAM'deki startup-config dosyasını atlayarak başlatılmasını sağlar.

Örneğin, 0x2142 olarak ayarlamak için:

Router(config)#config-register 0x2142

Bir cihaz şifresini resetlemek istediğimizde izlememiz gereken adımlar:

Cihaz yeniden başlatılır.

Açılırken ctrl+break tuşuna basılarak rommon moduna geçilir.

rommon 1> confreg 0x2142

rommon 2> reset

cihaz konfigürasyon olmadan tekrar başlatılır.

Router> enable

Router# copy startup-config running-config

Console şifresini kaldırma:

Router(config)#no enable secret Router(config)#line console 0 Router(config-line)#no password Router(config-line)#no login

telnet şifresi kaldırma:

Router(config-line)#line vty 0 807 Router(config-line)#no password Router(config-line)#no login

Yönetici (enable) şifresini değiştirmek için:

Router(config)#enable secret yeni_sifre

Konfigürasyon register değerini değiştirmek için:

Router(config)#config-register 0x2102 Router(config)#do write // konfigürasyon kaydedilir.

ios silme:

Router# delete flash: ? Router# dosya_adı yazılır

ios kopyalama:

Router#copy tftp flash
Address or name of remote host []? 10.3.29.240
source filename []? <dosya_adi>
dosyayı açmak için config mooda geçilir.
Router(config)# boot system ?
Router(config)# boot system flash ?
Router(config)# boot system flash <dosya_adi>

IP HESAPLAMA

Unicast: Tek bir gönderici ile tek bir alıcı arasında veri iletişimini ifade eder. Bu tür yayınlarda, veri paketi bir kaynaktan tek bir hedefe gönderilir. Örneğin, bir web sitesine bağlanmak için yapılan istek unicast iletişim kullanır.

Broadcast: Tek bir göndericiden tüm ağa veya belirli bir ağ segmentindeki tüm cihazlara veri gönderimini ifade eder.

Bu, tüm ağ düğümlerinin aynı anda veri paketini alması anlamına gelir.

Genellikle yerel ağlar (LAN) içinde kullanılır.

Multicast: Bir göndericiden belirli bir grup alıcıya veri gönderimini ifade eder. Bu tür yayınlarda, veri paketi yalnızca bu gruba katılan cihazlara iletilir. Örneğin, bir video konferans veya canlı yayın uygulaması multicast kullanabilir.

Public IP adresleri: Dünya genelindeki internet üzerindeki cihazlar tarafından erişilebilir.

İnternet Servis Sağlayıcıları (ISP) tarafından atanır ve global bir ağa erişim sağlamak için kullanılır. Bu adresler, internet üzerindeki benzersiz kimliklerdir ve herhangi bir çakışma olmadan tüm dünya tarafından tanınır.

örnek:172.217.16.142

Private IP adresleri: Yalnızca yerel ağlar içinde kullanılır ve dış dünya tarafından doğrudan erişilemez. Bu IP adresleri, ev ağları veya iş yerleri gibi yerel ağlarda cihazlar arasında iletişim sağlamak için kullanılır.

Private IP adres aralıkları (IPv4):

10.0.0.0 - 10.255.255.255 172.16.0.0 - 172.31.255.255 192.168.0.0 - 192.168.255.255

Subnet mask: IP adresinin ağ kısmını ve host kısmını ayırt etmek için kullanılan bir numaradır.

IP adresine uygulandığında, ağın hangi bölümünün ağ adresi olduğunu ve hangi bölümünün cihazlara (host'lara) ait olduğunu belirler.

Örneğin 192.168.1.10/24 ve 192.168.1.12/24 IP adreslerine sahip iki cihaz var. İki cihazın da subnet mask kısımları eşleştiği için haberleşebilir İki cihazın da subnet mask kısımları eşleştiği için haberleşebilir

Örneğin 192.168.1.10/24 ve 192.168.1.12/16 IP adreslerinin subnet mask kısımları eşleşmese de bu cihazlar haberleşebilir.

192.168.1.10/24 ve 192.168.1.12/24 IP adreslerine sahip iki cihaz router ile birbirine bağlanırsa haberleşemez. İki cihaz arasına router koyulursa farklı networklerde olmalıdır.

IP ADRES SINIFLANDIRMASI

Class A

• Adres Aralığı: 0.0.0.0 - 127.255.255.255

• Varsayılan Subnet Maskesi: 255.0.0.0 (veya /8)

• Ağ Yapısı: 8 bit ağ kısmı, 24 bit host kısmı.

• Örnek IP Adresi: 10.0.0.1

Class B

• Adres Aralığı: 128.0.0.0 - 191.255.255.255

• Varsayılan Subnet Maskesi: 255.255.0.0 (veya /16)

• Ağ Yapısı: 16 bit ağ kısmı, 16 bit host kısmı.

• Örnek IP Adresi: 172.16.0.1

Class C

• Adres Aralığı: 192.0.0.0 - 223.255.255.255

• Varsayılan Subnet Maskesi: 255.255.255.0 (veya / 24)

• Ağ Yapısı: 24 bit ağ kısmı, 8 bit host kısmı.

• Örnek IP Adresi: 192.168.1.1

IP SUBNETTING

Bir networkte kullanılabilecek max ip sayısı: 2^n-2 formülü ile hesaplanır.

örnek: 172.16.0.0 ip adresi için kullanılabilecek max ip sayısı: 2^16-2

192.168.1.0/24 -> 192.168.1.00000000 : network id numarasıdır.

Br networkteki bilgisayara id olarak verilemez.

192.168.1.1/24 -> 192.168.1.11111111 : broeadcast ip : en büyük kombinasyon

Br networkteki bilgisayara id olarak verilemez. Pc broadcast yayın göndrirken bu ip adresini kullanır.

Örnek: 172.176.1.10 ve 172.192.2.20 ip adreslerine sahip iki cihazın subnet maskı kaç olursa haberleşebilirler

172.1/0110000

172.1/1000000 subnet mask 9 olursa haberleşebilirler.

Örnek: 200.1.1.0/30 ip adresi için

kullanılabilir ağ(ip) sayısı: 2^2-2 = 2

subnet mask: 255.255.255.252 -> 255.255.255.11111100

network id: 200.1.1.00000000

broadcast ip: 200.1.1.3

verilebilcek ip adresleri: 200.1.1.00000001, 200.1.1.00000010

Örnek: birbirine switch cihazı ile bağlı iki tane pc grubu olsun.

1.grup IP adresleri: 200.1.1.2/30, 200.1.1.1/30

2. grup IP adresleri: 200.1.1.5/30, 200.1.1.6/30

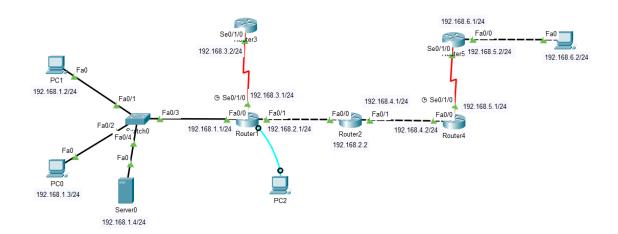
1. grup ve 2. grup, farklı subnetlerde yer alır. 200.1.1.0/30 subneti, 200.1.1.1 ve 200.1.1.2 IP adreslerini kapsar; 200.1.1.4/30 subneti ise 200.1.1.5 ve 200.1.1.6 IP adreslerini kapsar. Dolayısıyla bu iki grup birbirleriyle haberleşemez.

STATIC ROUTING

Static Yönlendirme: Ağdaki veri paketlerinin hedeflerine ulaşmak için izledikleri yolların manuel olarak belirlenmesi ve yönlendiricilere elle yapılandırılmasıdır.

Statik yönlendirme tabloları, yönlendiricilere sabit bir şekilde tanımlanır ve değişiklikler manuel olarak yapılır.

lp route <hedef_ag> <subnet_mask> <bir_sonraki_atlama>

Resimdeki topolojiden örnek verecek olursak;

Router4 cihazı 192.168. 6.0 networke ulaşmak istediğinde 192.168.5.2 üzerinden gitmelidir.

Tüm networkü haberleştirmek için bu şekilde tüm routerlara hangi yoldan gitmesi gerektiği belirtilmelidir.

0.0.0.0 0.0.0.0 192.168.4.1: bu komut ile bilmediği bütün networkleri 192.168.4.1 adresine yönlendirmek için kullanılır.

```
Router>
Router>en
Router#conf t
Enter configuration commands, one per line. End with CNTL/Z.
Router(config)#ip route 192.168.6.0 255.255.255.0 192.168.5.2
Router(config)#ip route 0.0.0.0 0.0.0.0 192.168.4.1
Router(config)#
```

Router2 cihazı için bakacak olursak routing komutları şu şekildedir;

```
Router(config) #ip route 192.168.3.0 255.255.255.0 192.168.2.1 Router(config) #ip route 192.168.5.0 255.255.255.0 192.168.4.2 Router(config) #ip route 192.168.6.0 255.255.255.0 192.168.4.2
```

Aşağıdaki görselde ise routing tablosu görüntülenmektedir.

```
Router>
Router>en
Router#conf t
Enter configuration commands, one per line. End with CNTL/Z.
Router(config) #do show ip route
Codes: C - connected, S - static, I - IGRP, R - RIP, M - mobile, B - BGP
       D - EIGRP, EX - EIGRP external, O - OSPF, IA - OSPF inter area N1 - OSPF NSSA external type 1, N2 - OSPF NSSA external type 2
       E1 - OSPF external type 1, E2 - OSPF external type 2, E - EGP
       i - IS-IS, L1 - IS-IS level-1, L2 - IS-IS level-2, ia - IS-IS inter area
        * - candidate default, U - per-user static route, o - ODR
       P - periodic downloaded static route
Gateway of last resort is not set
     192.168.1.0/24 [1/0] via 192.168.2.1
     192.168.2.0/24 is directly connected, FastEthernet0/0
s
     192.168.3.0/24 [1/0] via 192.168.2.1
C
S
S
     192.168.4.0/24 is directly connected, FastEthernet0/1
     192.168.5.0/24 [1/0] via 192.168.4.2
     192.168.6.0/24 [1/0] via 192.168.4.2
```

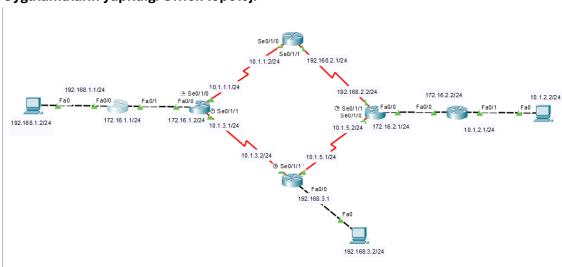
YÖNLENDİRME PROTOKOLLERİ

RIP (Routing Information Protocol): Mesafe vektör algoritması kullanır.

OSPF (Open Shortest Path First): Bağlantı durumu algoritması kullanır.

EIGRP (Enhanced Interior Gateway Routing Protocol): Mesafe vektör ve bağlantı durumu algoritmalarının bir karışımını kullanır.

Uygulamaların yapıldığı Örnek topoloji

Router(config-router)#network x.x.x.x: belirli bir ağ adresinin dinamik yönlendirme protokolü aracılığıyla duyurulmasını ve diğer yönlendiricilerle paylaşılmasını sağlar.

no auto-summary komutu: Otomatik özetlemeyi devre dışı bırakır.Bu komut, özellikle sınıfsız yönlendirme (classless routing)yapmak ve daha doğru ve ayrıntılı yönlendirme bilgileri iletmek için kullanılır.

komut önceliği şu şekilde olmalıdır:

router rip version 2 no auto-summary network 192.168.1.0 network 192.168.2.0

do show ip route komutu mevcut yönlendirme tablosunu görüntülemek için kullanılır. Bu komut, cihazın öğrendiği tüm ağları ve bu ağlara ulaşmak için hangi yolları kullanacağını gösterir.

```
Router>
Router>en
Router#conf t
Enter configuration commands, one per line. End with CNTL/Z.
Router(config) #do show ip route
Codes: C - connected, S - static, I - IGRP, R - RIP, M - mobile, B - BGP
      D - EIGRP, EX - EIGRP external, O - OSPF, IA - OSPF inter area
      N1 - OSPF NSSA external type 1, N2 - OSPF NSSA external type 2
      E1 - OSPF external type 1, E2 - OSPF external type 2, E - EGP
      i - IS-IS, L1 - IS-IS level-1, L2 - IS-IS level-2, ia - IS-IS inter area
      ^{\star} - candidate default, U - per-user static route, o - ODR
      P - periodic downloaded static route
Gateway of last resort is not set
    10.0.0.0/24 is subnetted, 3 subnets
       10.1.1.0 is directly connected, Serial0/1/0
        10.1.2.0 [110/130] via 10.1.1.2, 00:11:26, Serial0/1/0
       10.1.5.0 [110/192] via 10.1.1.2, 00:13:11, Serial0/1/0
0
    172.16.0.0/24 is subnetted, 2 subnets
       172.16.1.0 is directly connected, FastEthernet0/0
0
       172.16.2.0 [110/129] via 10.1.1.2, 00:11:47, Serial0/1/0
0
    192.168.1.0/24 [110/2] via 172.16.1.1, 00:25:10, FastEthernet0/0
    192.168.2.0/24 [110/128] via 10.1.1.2, 00:17:30, Serial0/1/0
    192.168.10.0/24 is directly connected, Serial0/1/1
```

Administrative Distance (AD): Bir yönlendiricinin birden fazla yönlendirme protokolünden gelen yönlendirme bilgileri arasında en güvenilir olanını seçmesine yardımcı olan bir değerdir.

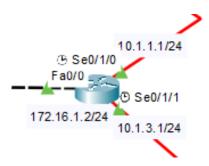
RIP : AD değeri 120'dir. OSPF : AD değeri 110'dur.

Örneğin, bir yönlendirici aynı hedefe hem RIP hem de OSPF tarafından gelen yönlendirme bilgileri alıyorsa, OSPF'in AD değeri daha düşüktür (110), dolayısıyla yönlendirici OSPF tarafından gelen yönlendirme bilgilerini tercih eder.

RIP (Routing Information Protocol): Dinamik yönlendirme protokollerinden biridir. Ağlardaki yönlendirme tablolarını otomatik olarak günceller ve yönlendirme bilgilerini komşu router'lara yayar.

RIP, bağlantı hızını dikkate almaz. Geçiş yolundaki router sayısına bakarak yönlendirme yapar. Maksimum 15 router ile çalışabilir; daha fazlası erişilemez olarak kabul edilir.

RIP KONFİGÜRASYONU

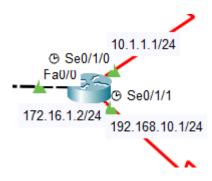
```
Router>enable
Router#conf t
Enter configuration commands, one per line. End with CNTL/Z.
Router(config)#router rip
Router(config-router)#version 2
Router(config-router)#no auto-summary
Router(config-router)#network 172.16.1.0
Router(config-router)#network 10.1.1.0
Router(config-router)#network 10.1.3.0
```

OSPF (Open Shortest Path First) : Geniş çaplı kullanımıyla bilinen, dinamik yönlendirme protokollerinden biridir.

OSPF, karmaşık ve büyük ölçekli ağlarda etkili bir şekilde yönlendirme yapmak için tasarlanmıştır.

Link-State Yönlendirme Protokolü: OSPF, link durumu bilgilerini (link-state information) kullanarak ağ topolojisini belirler ve yönlendirme tablolarını oluşturur. Bu sayede ağın genel durumu hakkında daha ayrıntılı ve doğru bilgi elde edilir.

OSPF KONFIGÜRASYONU

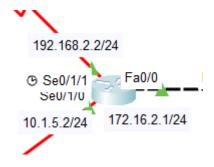
```
Router(config-if) #
Router(config-if) #router ospf 1
Router(config-router) #network 172.16.1.0 0.0.0.255 area 0
Router(config-router) #network 192.168.10.0 0.0.0.255 area 0
Router(config-router) #network 10.1.1.0 0.0.0.255 area 0
Router(config-router) #
```

EIGRP (Enhanced Interior Gateway Routing Protocol): Cisco tarafından geliştirilmiş bir yönlendirme protokolüdür. Hybrid protocol olarak bilinir.

AD değeri: 90

Ağın performansını artırmak, hızlı yakınsama sağlamak ve yönetimi kolaylaştırmak için kullanılır. Summarization açık olarak gelir.

EIGRP KONFİGÜRASYONU


```
Router>
Router>en
Router#conf t
Enter configuration commands, one per line. End with CNTL/Z.
Router(config)#router eigrp 1
Router(config-router)#no auto-summary
Router(config-router)#network 192.168.2.0
Router(config-router)#
%DUAL-5-NBRCHANGE: IP-EIGRP 1: Neighbor 192.168.2.1 (SerialO/1/1) is up: new adjacency
Router(config-router)#
Router(config-router)#network 172.16.2.0
Router(config-router)#network 10.1.5.0
Router(config-router)#
```

Redistribution: Bir yönlendirme protokolü (örneğin, EIGRP) tarafından öğrenilen yönlendirme bilgilerini başka bir yönlendirme protokolüne (örneğin, OSPF)yeniden dağıtma işlemidir.Bu işlem, farklı yönlendirme protokollerinin bir arada çalıştığı ağlarda kritik öneme sahiptir.Farklı routing protokolleri kullanan routerları,areaları birbirine öğretmek için kullanılır.

redistribute ospf 1 metric <bandwidth> <delay> <reliable> <Load> <MTU>

EIGRP'den OSPF'ye Redistribution

router ospf 1 redistribute eigrp 10 subnets

OSPF'den EIGRP'ye Redistribution

router eigrp 10 redistribute ospf 1 metric 10000 100 255 1 1500

Örnek (OSPF to EIGRP):

router eigrp 1

Router(config-router)#redistribute ospf 1 metric 100000 10 255 1 10

örnek (EIGRP to OSPF):

router ospf 1 redistribute eigrp 1 subnets

no router eigrp 1: eigrp konfigürasyonunu geri almak için kullanılır.

ACCESS LIST (ACL)

Ağlarda "Access List" (Erişim Listesi), ağ trafiğini kontrol etmek ve yönetmek için kullanılan bir dizi kuraldır.

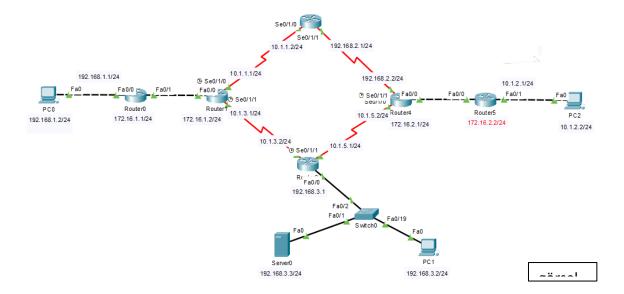
Access List'ler, belirli trafiğin izin verilmesine veya engellenmesine karar verir ve genellikle router'lar, switch'ler veya firewall'lar üzerinde uygulanır. Belirli IP adresleri, protokoller, port numaraları ve diğer kriterler baz alınarak trafik filtrelemeyi sağlar.

Inbound Access List: Gelen trafiği kontrol eder ve filtreler.

Outbound Access List: Giden trafiği kontrol eder ve filtreler.

Standart Access List: (hedefe yakın) Sadece kaynak IP adresine dayalı olarak trafiği kontrol eden erişim listeleridir. Sadece kaynak IP adresine göre filtreleme yaparlar. Hedefe yakın tarafta bağlanır.

Extended Access List: (kaynağa yakın) Kaynak ve hedef IP adresleri, protokoller (TCP, UDP, ICMP gibi), port numaraları gibi daha spesifik kriterlere dayalı olarak trafiği kontrol eden erişim listeleridir. Kaynağa yakın tarafta bağlanır.

Standart ACL konfigürasyonu

Görseldeki 192.168.1.2/24 adresli PCden gelen verinin 10.1.2.2/24 adresli PCye ulaşmasını engellemek için 10.1.2.2/24 adresli PCye en yakın Router konfigüre edilir.

```
Router(config) #access-list ?
  <1-99>
             IP standard access list
 <100-199> IP extended access list
Router(config) #access-list 1 ?
          Specify packets to reject
 permit Specify packets to forward
 remark Access list entry comment
Router(config) #access-list 1 remark bu liste 1.2 adresli PCyi deny eder.
Router(config)#
Router(config) #access-list 1 deny ?
 A.B.C.D Address to match
           Any source host
          A single host address
 host
Router(config) #access-list 1 deny host 192.168.1.2
Router(config)#
```

outbound acl konfigürasyon

```
Router(config) #int fa 0/1
Router(config-if) #ip access-group 1 out
Router(config-if) #
```

1 numaralı listeyi 0/1 interfacei'ne outbound olarak bağlar.

Do show access-list: Bu komut, cihazda tanımlanmış tüm erişim listelerini ve bunların içeriklerini görüntüler.

```
Router(config-if)#do show access-list
Standard IP access list test
10 deny host 192.168.3.2
20 deny host 192.168.1.2
30 permit any
```

192.168.1.2/24 adresli PCden 10.1.2.2/24 adresli PCye ping atmayı denediğimizde artık failed olarak hata alıyoruz.

■ Failed PC0 PC2 ICMP ■ 0.000 N 17 (edit) (delete)

Extended ACL konfigürasyonu

access-list [ACL_NUMARASI] [izin_veya_reddet] [protokol] [kaynak_ip] [hedef_ip]

Örnek: 192.168.1.2/24 adresli PCden 10.1.2.2/24 adresli PCye ping atmayı engellemek istiyoruz. Ping protokolü: icmp

172.16.1.1 ip adresli router üzerinde yapılan konfigürasyon işlemi:

```
Router(config) #access-list ?
            IP standard access list
  <100-199> IP extended access list
Router(config) #access-list 100?
<100-199>
Router(config) #access-list 100 deny ?
      Authentication Header Protocol
  eigrp Cisco's EIGRP routing protocol
        Encapsulation Security Payload
  esp
        Cisco's GRE tunneling
  are
  icmp
        Internet Control Message Protocol
        Any Internet Protocol
  ospf OSPF routing protocol
        Transmission Control Protocol
 tcp
       User Datagram Protocol
Router(config) #access-list 100 deny icmp ?
 A.B.C.D Source address
         Any source host
 anv
          A single source host
Router(config) #access-list 100 deny icmp host 192.168.1.2 ?
 A.B.C.D Destination address
          Any destination host
 any
          A single destination host
Router(config) #access-list 100 deny icmp host 192.168.1.2 host 10.1.1.2
Router (config) #
```

Access-list 100 permit ip any any: komutu ile diğer işlemlere izin verilmiş olur.

```
Router(config) #do show access-list
Extended IP access list 100
     10 deny icmp host 192.168.1.2 host 10.1.1.2 (2 match(es))
     20 permit ip any any
```

Inbound acl konfigürasyon

```
Router(config) #int fa 0/0
Router(config-if) #ip access-group 100 in
Router(config-if) #
```

Server ACL konfigürasyon işlemi

Görsel 8'de bulunan server için bazı kısıtlamalar yapmak istiyoruz. 192.168.3.1 ip adresli router üzerinde bazı konfigürasyon işlemleri yapacağız. Bu ACL konfigürasyonu, belirli bir sunucuya (192.168.3.3) giden HTTP trafiğini kontrol ederken diğer tüm IP trafiğini engeller. HTTP trafiği için özel

izin verilmişken, diğer trafiğe izin verilmemiştir. Bu yapılandırma, sunucunun yalnızca belirli türdeki trafiği almasını sağlamak için kullanılır.

```
Router(config) #access-list 100 permit tcp any host 192.168.3.3 eq 80 Router(config) #access-list 100 deny ip any host 192.168.3.3 Router(config) #access-list 100 permit ip any any Router(config) # Router(config) #interface fastethernet 0/0 Router(config-if) #ip access-group 100 out Router(config-if) #
```

- 1. Komut, herhangi bir kaynaktan 192.168.3.3 IP adresindeki sunucuya HTTP (port 80) trafiğine izin verir.
- 2. Komut herhangi bir kaynaktan 192.168.3.3 IP adresindeki sunucuya giden tüm IP trafiğini engeller.
- 3. Komut önceki kurallardan etkilenmeyen tüm IP trafiğine izin verir. Bu, ACL'nin sonunda "default" olarak tüm diğer trafiği geçişine izin verir.

Named Access List (Adlandırılmış Erişim Listesi), Cisco IOS cihazlarında kullanılan bir erişim listesi türüdür. Adlandırılmış ACL'ler, erişim listelerini daha anlamlı isimlerle tanımlamanıza olanak tanır, bu da yönetimi ve konfigürasyonu daha kolay hale getirir.

Örnek: İlk Konfigürasyon:

192.168.3.2 IP adresinden gelen trafiği engeller. Diğer tüm trafiğe izin verir.

```
Router(config) #ip access-list standard test
Router(config-std-nacl) #deny 192.168.3.2
Router(config-std-nacl) #permit any
Router(config-std-nacl) #do show access-list
Standard IP access list test
10 deny host 192.168.3.2
20 permit any
```

Güncellenmiş Konfigürasyon:

192.168.3.2 IP adresinden gelen trafiği engeller. Diğer tüm trafiğe izin verir.

```
Router(config-std-nacl) #no permit any
Router(config-std-nacl) #deny 192.168.1.2
Router(config-std-nacl) #permit any
Router(config-std-nacl) #do show access-list
Standard IP access list test
10 deny host 192.168.3.2
20 deny host 192.168.1.2
30 permit any
```

SWITCH CİHAZIYLA İLGİLİ KONFİGÜRASYON İŞLEMLERİ

switch ismini değiştirme

```
Switch>
Switch>en
Switch#conf t
Enter configuration commands, one per line. End with CNTL/Z.
Switch(config)#
Switch(config)#hostname merkez-sw
merkez-sw(config)#
```

mesaj yazdırma

```
merkez-sw(config) #banner motd *
Enter TEXT message. End with the character '*'.
giris mesaji
*
```

Console şifresi verme

```
merkez-sw(config) #
merkez-sw(config) #line console 0
merkez-sw(config-line) #password sifrel23
merkez-sw(config-line) #login
merkez-sw(config-line) #
```

enable şifresi verme

```
merkez-sw(config-line)#
merkez-sw(config-line)#enable secret sifre123
merkez-sw(config)#
```

telnet şifresi verme

```
merkez-sw(config) #line vty 0 15
merkez-sw(config-line) #password sifre123
merkez-sw(config-line) #
```

Ip adresi atama

```
merkez-sw(config-line) #
merkez-sw(config-line) #interface vlan 10
merkez-sw(config-if) #ip address 192.168.1.100 255.255.255.0
merkez-sw(config-if) #no shutdown
merkez-sw(config-if) #
```

VLAN (Virtual Local Area Network)

VLAN (Virtual Local Area Network), fiziksel ağ cihazlarını kullanarak mantıksal ağ segmentleri oluşturma yöntemidir. VLAN'lar, aynı fiziksel ağ altyapısı üzerinde birden fazla, izole edilmiş ağ oluşturmanızı sağlar. Bu, ağ trafiğini izole etmek, güvenliği artırmak ve ağ yönetimini kolaylaştırmak için kullanılır. Her VLAN, kendi ayrı broadcast domain'ine sahiptir. Bu, bir VLAN'daki broadcast trafiğinin diğer VLAN'lara yayılmasını engeller. Ağları izole ederek güvenliği artırır.

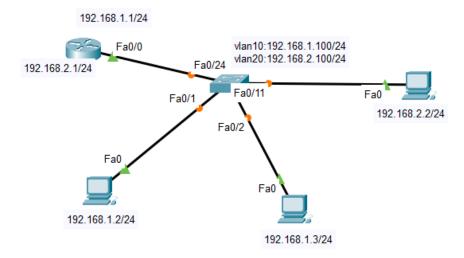
VLAN kullanmadan her bir grup farklı bir IP ağı ve farklı bir switch üzerindedir. VLAN kullanıldığında switch, portlarıyla uygun VLAN'lar üzerinde konfigüre edilir. Hala her bir grup farklı bir IP ağı üzerindedir, fakat gruplar aynı switch üzerindedirler.

port based vlan: Fiziksel portlar üzerinden yapılan VLAN yapılandırmasını ifade eder.

mac based vlan: Cihazların MAC adreslerine göre VLAN'lara atanmasını sağlar.

VLAN oluşturma

Switch(config)#vlan 2 Switch(config-vlan)#name muhasebe Switch(config)#interface fastethernet 0/2 Switch(config-if)#switchport mode access Switch(config-if)#switchport access vlan 2

görsel:9

Görsel 9'daki topolojide bulunan switch cihazının konfiügrasyon işlemlerini yapalım:

```
Switch(config) #
Switch(config) #interface range fastethernet 0/1-10
Switch(config-if-range) #switchport mode access
Switch(config-if-range) #switchport access vlan 10
Switch(config-if-range) #
```

• **interface range fastethernet 0/1-10**: FastEthernet0/1 ile FastEthernet0/10 arasındaki portları aynı anda yapılandırmak için bu komut kullanılır.

- **switchport mode access**: Portları erişim moduna (access mode) ayarlar. Bu, portların yalnızca bir VLAN'a ait olacak şekilde yapılandırıldığı anlamına gelir.
- **switchport access vlan 10**: Seçilen portları VLAN 10'a atar. Bu, FastEthernet0/1 ile FastEthernet0/10 arasındaki portların VLAN 10'a ait olmasını sağlar.

```
Switch(config)#
Switch(config)#interface vlan 10
Switch(config-if)#ip address 192.168.1.100 255.255.255.0
Switch(config-if)#
```

- **interface vlan 10**: VLAN 20 için sanal bir arayüz (SVI Switched Virtual Interface) oluşturur. Bu sanal arayüz, VLAN 20'ye IP adresi atamak ve bu VLAN'a IP tabanlı yönetim erişimi sağlamak için kullanılır.
- **Ip address 192.168.1.100 255.255.255.0**: VLAN 20 arayüzüne IP adresi ve alt ağ maskesi atar. Bu, VLAN 20 içindeki cihazların bu IP adresi ile ağ üzerinde iletişim kurmasını sağlar.

Aynı işlemi vlan20 için de yapıyoruz:

```
Switch(config) #
Switch(config) #int range fastethernet 0/11-20
Switch(config-if-range) #switchport mode access
Switch(config-if-range) #switchport access vlan 20
Switch(config-if-range) #
Switch(config-if-range) #exit
Switch(config) #
Switch(config) #
Switch(config) #interface vlan 20
Switch(config-if) #ip address 192.168.2.100 255.255.255.0
Switch(config-if) #no shutdown
Switch(config-if) #exit
```

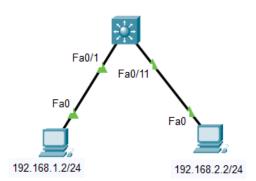
Router Interface VLANIara bölme

Görsel 9'daki router üzerinde VLAN'lara göre arayüzleri yapılandırma ve her VLAN için IP adresi atama işlemlerini yapalım:

```
Router(config) #
Router(config) #interface fastethernet 0/0.10
Router(config-subif) #encapsulation dotlq 10
Router(config-subif) #ip address 192.168.1.1 255.255.255.0
Router(config-subif) #exit
Router(config) #
Router(config) #interface fastethernet 0/0.20
Router(config-subif) #encapsulation dotlq 20
Router(config-subif) #ip address 192.168.2.1 255.255.255.0
Router(config-subif) #exit
Router(config) #
```

Multilayer switch: hem Layer 2 (Veri Bağlantı Katmanı) hem de Layer 3 (Ağ Katmanı) fonksiyonlarını yerine getirebilen ağ cihazlarıdır. Bu switch'ler, hem geleneksel switch özelliklerine sahip olup aynı zamanda yönlendirme (routing) yapabilme yeteneğine sahiptirler.

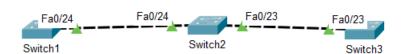
Şekilde **192.168.1.2** ve **192.168.2.2** IP adresli iki PC, farklı ağlarda bulundukları için doğrudan haberleşemezler. İletişim sağlanabilmesi için ağlar arasında yönlendirme yapılması gerekir. Bu,bir yönlendirici veya multilayer switch kullanılarak sağlanır.

Trunk Port

Trunk port, bir switch portunun birden fazla VLAN'ı taşımasını sağlayan bir yapılandırma modudur. Trunk portları, genellikle switch'ler arasında veya switch ile router arasında bağlantı kurmak için kullanılır ve birden fazla VLAN'a ait trafiği tek bir fiziksel bağlantı üzerinden taşır.

Bu portlarda encapsulation vardır: ISL 802.1Q

Yukarıdaki şekilde üç switch arasındaki bağlantıyı trunk modunda yapılandırmak ve birbirleriyle iletişim kurmalarını sağlamak için aşağıdaki adımlar takip edilmelidir:

Switch 1 Konfigürasyonu

Switch>en
Switch#conf t
Enter configuration commands, one per line. End with CNTL/Z.
Switch(config)#interface fastethernet 0/24
Switch(config-if)#switchport mode trunk
Switch(config-if)#end
Switch#
%SYS-5-CONFIG I: Configured from console by console

Switch 2 Konfigürasyonu

```
Switch(config) #
Switch(config) #interface fastethernet 0/24
Switch(config-if) #switchport mode trunk
Switch(config-if) #
Switch(config-if) #exit
Switch(config) #
Switch(config) #
Switch(config) # interface fastethernet 0/23
Switch(config-if) #switchport mode trunk
Switch(config-if) #end
```

Switch 3 Konfigürasyonu

```
Switch>en
Switch#conf t
Enter configuration commands, one per line. End with CNTL/Z.
Switch(config)#interface fastethernet 0/23
Switch(config-if)#switchport mode trunk
Switch(config-if)#end
Switch#
%SYS-5-CONFIG I: Configured from console by console
```

VTP: VLAN bilgilerinin ağdaki diğer cihazlar ile paylaşılması amacı ile oluşturulan bir protokoldür. Böylece geniş bir ağ içerisindeki tüm cihazlar için aynı VLAN konfigürasyonunun yapılmasına gerek kalmaz. VTP, switch'lerin VLAN bilgilerini birbirlerine iletmelerini sağlayarak, VLAN yapılandırmasını daha kolay ve tutarlı hale getirir.

Switch cihazlarının birbiriyle VLAN alışverişi yapabilmesi için Trunk mode, aynı VTP domain ve aynı VTP password olması gerekir. Şifre belirlenmezse konfigürasyonlar switchlerin hepsine yapılır.

VTP Modları

Server Mode: Bu modda çalışan switch üzerinde VLAN oluşturulur, değiştirilir ve silinebilir.

Transparent Mode: Bu modda çalışan switch VTP'den VLAN bilgilerini alabildiği gibi, kendi üzerinde de VLAN oluşturulabilir. Ancak, kendi üzerinde üretilen VLAN bilgilerini diğer switchler ile paylaşmaz.

Client Mode: Bu modda çalışan switch trunk portları üzerinden VLAN bilgisini alırlar ve VLAN bilgilerini diğer trunk portlara taşırlar. Ancak kendi üzerilerinde VLAN oluşturamaz ya da silemezsiniz.

VTP durumunu gösteren komut: do show vtp status

VTP şifre belirleme komutu: vtp password 123

VLAN trafiği esnekliği sağlamak amacıyla portları taşımaz.

relay agent: genellikle DHCP (Dynamic Host Configuration Protocol) bağlamında kullanılan bir terimdir. Bir relay agent, bir DHCP istemcisinden gelen DHCP mesajlarını, istemciyle aynı ağda bulunmayan bir DHCP sunucusuna ileten bir ağ cihazıdır. Relay agent'lar, DHCP istemcileri ve sunucuları farklı alt ağlarda olduğunda kullanılır.

DHCP istemcilerinden gelen mesajları alır.Bu mesajları uygun DHCP sunucusuna iletir.DHCP sunucusundan gelen yanıtları alır ve istemciye geri iletir.

NAT

(Network Address Translation), ağ adresi çevrimi anlamına gelir ve ağdaki IP adreslerinin, özellikle özel (private) IP adreslerinin, başka bir ağdaki IP adreslerine çevrilmesi işlemini ifade eder.

NAT, internet üzerinde sınırlı sayıda IP adresi kullanarak birden fazla cihazın internete erişmesine olanak tanır ve güvenlik sağlar.

- İki Taraf Private: İç ağdaki cihazlar, özel IP adresleri kullanarak sadece iç ağ içinde iletişim kurar.
- İki Taraf Public: Her iki taraf da genel IP adreslerine sahiptir ve doğrudan iletişim kurar.
- **Public-Private:** İç ağdaki cihazlar, NAT kullanılarak genel IP adresi ile internete erişir ve genel IP adresleri, özel IP adreslerine dönüştürülür.

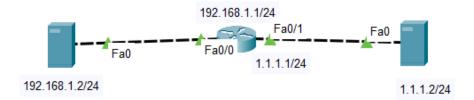
*Özel IP adres aralıkları (IPv4):

10.0.0.0 - 10.255.255.255 172.16.0.0 - 172.31.255.255 192.168.0.0 - 192.168.255.255

PAT (Port Address Translation), NAT türlerinden biridir ve birden fazla özel IP adresinin tek bir genel IP adresini paylaşmasına olanak tanır.

PAT, her özel IP adresini ve port numarasını benzersiz bir genel IP adresi ve port numarası kombinasyonuna çevirir. Bu sayede, sınırlı sayıda genel IP adresi kullanarak birçok cihazın internete erişimini sağlar.

Örnek topoloji

NAT İŞLEM ADIMLARI

Adım 1: 192.168.1.2 IP adresine sahip Server1, internet üzerindeki Server2 cihazına erişim talebinde bulunur.

Adım 2: Yönlendirici, bu isteği alır ve NAT işlemi uygular.

Adım 3: Yönlendirici, özel IP adresini (192.168.1.2) genel bir IP adresine (1.1.1.2) çevirir ve paketi Server2ye gönderir.

Adım 4: Artık Server2nin ip adresi 1.1.1.2 yani nat işlemi uygulanan ip ile aynı netwokte bulunmakta yani server1 ve server2 haberleşebilir durumdalar. Server2 yanıtı Genel IP adresine (1.1.1.2) gönderilir.

Adım 5: Yönlendirici, bu yanıtı alır, NAT tablosunu kullanarak özel IP adresine (192.168.1.2) çevirir ve paketi server1e iletir.

NAT Konfigürasyonu

```
Router>
Router>enable
Router#conf t
Enter configuration commands, one per line. End with CNTL/Z.
Router(config) #
Router(config) #access-list 1 permit 192.168.1.0 0.0.0.255
Router(config) #interface fast
Router(config) #interface fastEthernet 0/0
Router(config-if) #ip nat inside
Router(config-if) #ip nat outside
Router(config-if) #ip nat outside
Router(config-if) #exit
Router(config) #ip nat inside source list 1 int fa 0/1
Router(config) #ip nat inside source list 1 int fa 0/1 overload
Router(config) #
```

- access-list 1 permit 192.168.1.0 0.0.255: Belirli IP adresleri için NAT uygulanmasını sağlar.
- interface fastethernet 0/0: İç ağ arayüzünü yapılandırır.
- ip nat inside: İç ağ arayüzü olarak işaretler.
- interface fastethernet 0/1: Genel ağ arayüzünü yapılandırır.
- ip nat outside: Genel ağ arayüzü olarak işaretler.
- ip nat inside source list 1 interface fastethernet 0/1: İç IP adreslerini genel IP adresine dönüştürür, tek bağlantıyı destekler.
- ip nat inside source list 1 int fa 0/1 overload: PAT uygular, çoklu bağlantıları destekler.
- **do debug ip nat**: NAT işlemlerinin ayrıntılı hata ayıklamasını sağlar. adresiyle (NAT ile) değiştirir ve aynı anda birden fazla bağlantıyı desteklemek için "overload" (PAT Port Address Translation) kullanır.

Belirli bir iç IP adresi ve port numarasını belirli bir dış IP adresi ve port numarası ile statik olarak eşlemek için konfigürasyon:

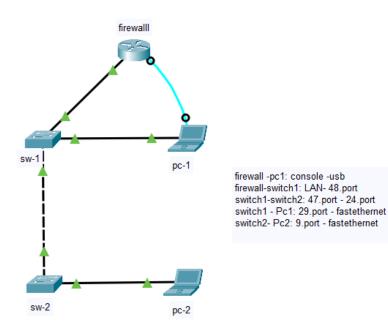
Router(config)#ip nat inside source static Router(config)#ip nat inside source static tcp 10.1.1.1 80 192.168.1.2 80 Router(config)#ip nat inside source static tcp 192.168.1.2 80 1.1.1.1 80

Router(config)#do show ip nat translations: mevcut nat dönüşütmlerini gösterir.

PROJE-1

Switch ve firewall cihazlarını kullanarak yaptığımız proje ve detayları:

Aşağıdaki görsel projeye ait topoloji örneğidir.

Öncelikle mevcut switch ve firewall cihazlarının konfigürasyon bilgileri sıfırlanır.

Switch1 ve switch2 cihazları içindeki konfigürasyonları sıfırlamak için kullanılan komut: erase startup-config

Fortinet firewall cihazının arayüzüne giriş yapmak için kullanılan default ip :192.168.1.99

Firewall içindeki konfigürasyonları sıfırlamak için kullanılan komut: execute factoryreset

Öncelikle merkez-sw1 PC1e usb ile bağlanır ve konfigüre edilir.

IP ataması yapılır. Vlanlar oluşturulur.

Telnet bağlantısı ile merkez-sw2 ye bağlanılır ve aynı şekilde bu switch de konfigüre edilir.

Switch1'de 47-48 portlar trunk mode olarak ayarlanır. Bu portlardan biri firewalla diğeri switch2'ye bağlanır.

Switch2'de 24. port trunk mode olarak ayarlanır. Bu port switch1'e bağlanır.

Firewall'ı konfigüre etmek için switch1'e bağlanılır ve firewall arayüzüne girilir.

Daha sonra Firewall arayüzünde interfaceler oluşturularak vlanlar tanımlanır.

birimler ve mgmt adında iki tane zone oluşturulur.

birimler zone: bilgiislem, muhasebe, destek vlanları bulunur.

mgmt zone: management vlanları bulunur.

Bu vlanlara uygun policy yazılır.

Pc1 bilgiislem vlanına dahil etmek için switch1'de 1-5 arası bir porta bağlanır.

Pc2 muhasebe vlanına dahil etmek için switch2'de 20-30 arası bir porta bağlanır.

PC1'i bilgiislem vlanına dahil etmek için yazılan policy

incoming interface: birimler outgoing interface:management

source: bilgiislem

destination: management

service: all

Aynı işlem PC2'yi switch2'deki muhasebe vlanına dahil etmek için yapılır.

BAĞLANTI PORTLARI

firewall -pc1: console - usb firewall-switch1: LAN - 48.port switch1-switch2: 47.port - 24.port switch1 - Pc1: 29.port - fastethernet switch2- Pc2: 9.port - fastethernet

Switch1

```
Running configuration:

; J9019B Configuration Editor; Created on release #Q.11.17

hostname "merkez-sw2"
ip default-gateway 10.1.100.1
snmp-server community "public" Unrestricted
vlan 1
name "DEFAULT_VLAN"
untagged 16-26
ip address dhcp-bootp
no untagged 1-15
exit
vlan 5
name "bilgiislem"
untagged 1-5
exit
vlan 10
name "muhasebe"
untagged 6-10
exit
vlan 15
name "destek"
untagged 11-15
exit
vlan 100
name "management"
ip address 10.1.100.101 255.255.255.0
tagged 23-24
exit
password manager
password operator
```

switch2

```
Running configuration:

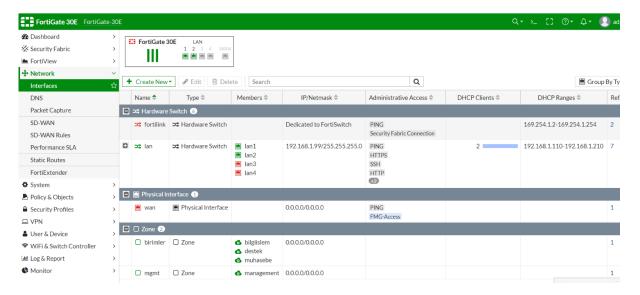
; j9020a Configuration Editor; Created on release #U.11.04
hostname "merkez_swl"
ip default-gateway 10.1.100.100
snmp-server community "public" Unrestricted
vlan 1
    name "DEFAULT_VLAN"
    untagged 31-52
    ip address dhcp-bootp
    no untagged 1-30
    exit
vlan 10
    name "muhasebe"
    untagged 1-10
    exit
vlan 20
    name "destek"
    untagged 11-20
    exit
vlan 30
    name "BilgiIslem"
    untagged 21-30
    exit
vlan 100
    name "Management"
    ip address 10.1.100.1 255.255.255.0
    tagged 47-48
    exit
password manager
password operator
merkez_swl(config)#
```

Firewall arayüzüne bağlanmak için management vlan ip ile giriş yapılır. Ip address: 10.1.100.1

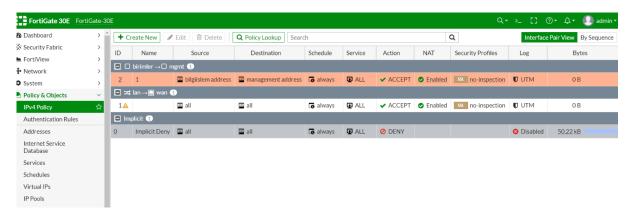
Login page

Mevcut Interfaces

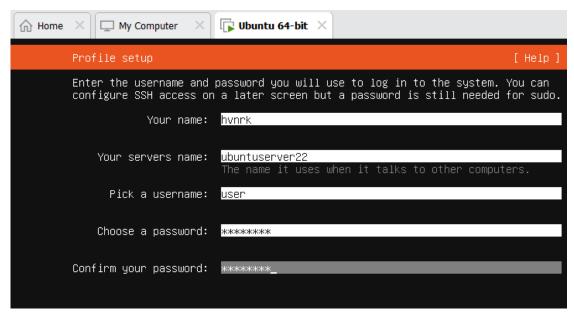
Mevcut Policies

UBUNTU SERVER KURULUMU

Ubuntu server kurmak için öncelikle VmWare Workstation indiriyoruz. Daha sonra yeni bir sanal makine oluştur seçeneğine tıklayarak aşağıdaki adımları izliyoruz:

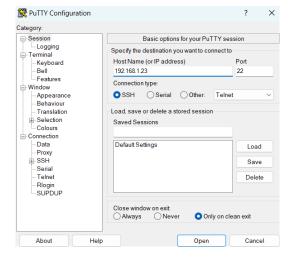
- "Installer disc image file (iso)" seçeneğini seçin.
- "Browse" (Gözat) düğmesine tıklayın ve Ubuntu Server ISO dosyanızı seçin. "Linux" ve "Ubuntu" seçeneklerini seçin. Uygun Ubuntu sürümünü seçin (örneğin, Ubuntu 20.04).
- Sanal makinenize bir ad verin (örneğin, "Ubuntu Server") ve sanal makineyi kaydedeceğiniz bir konum seçin.
- https://ubuntu.com/download/server adresinden iso dosyasını indiriyoruz.
- Sanal makinenizi başlatın ve ISO dosyasından önyükleme yapmasını bekleyin.
   Kurulum tamamlandığında görseldeki login sayfasına istenen bilgileri yazın.

Putty ile bağlanma

Putty uygulamasını https://www.putty.org/ adresinden indiriyoruz.

Puttye bağlanmak için server'ın IP adresini yazarak giriş yapıyoruz:

Username ve password ile giriş yapıyoruz:

```
user@ubuntuserver:~ — — X

login as: user
user@192.168.1.23's password:
Welcome to Ubuntu 22.04.4 LTS (GNU/Linux 5.15.0-116-generic x86_64)
```

Kullanıcıdan root yetkisine geçmek için sudo su komutu kullanılabilir:

```
user@ubuntuserver:~$
user@ubuntuserver:~$ sudo su
[sudo] password for user:
root@ubuntuserver:/home/user#
```

LAMP Stack Kurulumu

Sistem Güncellemesi

sudo apt update sudo apt upgrade

Apache Web Sunucusunun Kurulumu

sudo apt update sudo apt install apache2 sudo ufw allow in "Apache"

ufw app list: Bu komut, ufw'de tanımlı olan uygulama profillerinin bir listesini verir.

```
root@ubuntuserver:/home/user# ufw app list
Available applications:
Apache
Apache Full
Apache Secure
OpenSSH
```

ufw status komutu, ufw'nin mevcut durumunu gösterir. Bu komutu çalıştırdığınızda, güvenlik duvarının etkin olup olmadığını ve mevcut kuralları listeleyebilirsiniz.

```
josh@ubs24:~$ sudo ufw status
Status: active

To Action From
------
OpenSSH ALLOW Anywhere
OpenSSH (v6) ALLOW Anywhere (v6)
```

ufw allow apache komutu, ufw (Uncomplicated Firewall) kullanarak Apache web sunucusunun gerekli olan portlarını açar. Bu komut, Apache'nin HTTP (80) ve HTTPS (443) portlarının trafiğine izin verir.

```
sudo ufw allow Apache
Rule added
Rule added (v6)
josh@ubs24:~$ sudo ufw status
Status: active
                           Action
                                        From
Го
0penSSH
                           ALLOW
                                        Anywhere
                            ALLOW
                                        Anywhere
Apache
OpenSSH (v6)
                           ALLOW
                                        Anywhere (v6)
                                        Anywhere (v6)
                           ALLOW
Apache (v6)
```

Apache'nin çalışıp çalışmadığını kontrol etmek için:

sudo systemctl status apache2

http://server_ip adresine gittiğimizde ubuntu default sayfası açılır.

MySQL Veritabanı Sunucusunun Kurulumu:

sudo apt install mysql-server systemctl start mysql systemctl enable mysql

MySQL güvenlik ayarlarını yapılandırmak için:

sudo mysql_secure_installation

MySQL veritabanı sunucusuna root kullanıcısı olarak giriş yapmak için **mysql -u root –p** komutu kullanılır. Daha önceden belirlediğimiz sql şifresi ile giriş yapılır.

```
root@ubuntuserver:/home/user#
root@ubuntuserver:/home/user# mysql -u root -p
Enter password:
Welcome to the MySQL monitor. Commands end with; or \g.
Your MySQL connection id is 150
Server version: 8.0.37-Oubuntu0.22.04.3 (Ubuntu)

Copyright (c) 2000, 2024, Oracle and/or its affiliates.

Oracle is a registered trademark of Oracle Corporation and/or its affiliates. Other names may be trademarks of their respective owners.

Type 'help;' or '\h' for help. Type '\c' to clear the current input statement.
mysql>
```

Kullanıcı adını ve şifreyi güncellemek için:

mysql> ALTER USER 'programmer'@'localhost' IDENTIFIED WITH mysql_native_password BY 'password1';

mysql -u programmer -p komutu, MySQL veritabanına "programmer" adlı kullanıcı olarak giriş yapmanızı sağlar. -u seçeneği kullanıcı adını belirtir, -p ise parola girmenizi sağlar.

```
root@ubuntuserver:/home/user# mysql -u programmer -p
Enter password:
Welcome to the MySQL monitor. Commands end with; or \g.
Your MySQL connection id is 151
Server version: 8.0.37-Oubuntu0.22.04.3 (Ubuntu)
Copyright (c) 2000, 2024, Oracle and/or its affiliates.
Oracle is a registered trademark of Oracle Corporation and/or its affiliates. Other names may be trademarks of their respective owners.

Type 'help;' or '\h' for help. Type '\c' to clear the current input statement.

mysql>
```

Yeni bir database oluşturmak için: create database <db_name> komutu kullanılır.

Görselde demo adında yeni bir db oluşturduk. Daha sonra için **show databases** komutunu kullanarak mevcut databaseleri listelediğimizde demo db eklendiğini görebililirz.

PHP'yi kurmak için:

sudo apt install php libapache2-mod-php php-mysql php –v

Sisteme restart yapmak için: sudo systemctl restart apache2

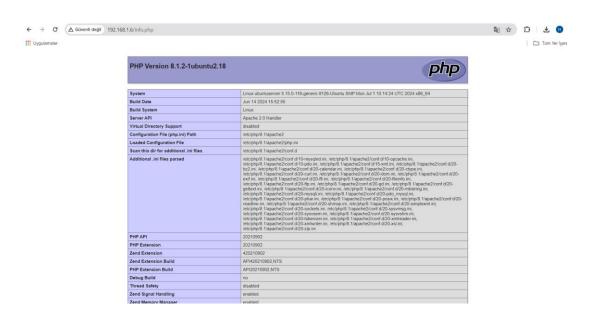
PHP'nin Apache ile düzgün çalıştığını test etmek için:

Yeni bir PHP dosyası oluşturun:
 sudo nano /var/www/html/info.php

Dosyaya şu kodu ekleyin:

<?php
phpinfo();
?>

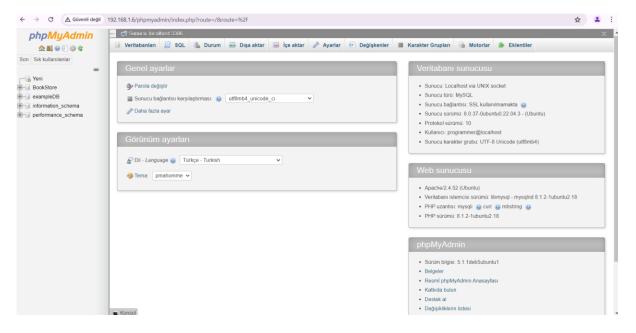
- Dosyayı kaydedin ve çıkın (Ctrl + X, ardından Y ve Enter tuşlarına basarak kaydedin).
- Tarayıcınızda <a href="http://<sunucu-ip-adresi>/info.php">http://<sunucu-ip-adresi>/info.php adresine gidin. PHP bilgilerini gösteren bir sayfa görmelisiniz.

Bu işlemleri yaptıktan sonra phpmyadmin sayfasına giriş yapabiliriz.

PhpMyAdmin arayüzü:

Kaynaklar:

https://www.howtoforge.com/

How To Install Linux, Apache, MySQL, PHP (LAMP) Stack on Ubuntu | DigitalOcean,

FILEZILLA KULLANIMI

FileZilla, kullanıcıların FTP (File Transfer Protocol), SFTP (SSH File Transfer Protocol), ve FTPS (FTP Secure) protokollerini kullanarak dosyaları sunucularla paylaşmasını sağlayan açık kaynaklı ve ücretsiz bir dosya aktarım programıdır. Özellikle web geliştirme ve sunucu yönetimi süreçlerinde kullanışlıdır. FileZilla ile dosyaları sunuculara yükleyebilir, sunucudan dosyaları indirebilir ve dosyaların yönetimini yapabilirsiniz.

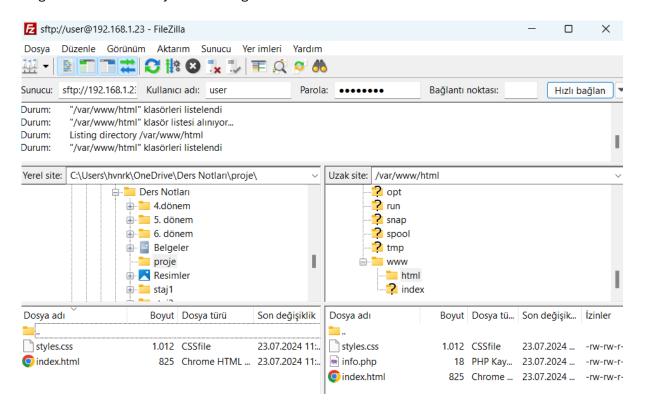
Filezilla kullanmak için öncelikle <u>Download FileZilla Client for Windows (64bit x86) (filezilla-project.org)</u> sitesinden Filezilla client indirip kuruyoruz. Daha sonra Filezilla arayüzünden kendi sunucumuza bağlanmak için login bilgilerini giriyoruz.

Sunucu: ip adresi

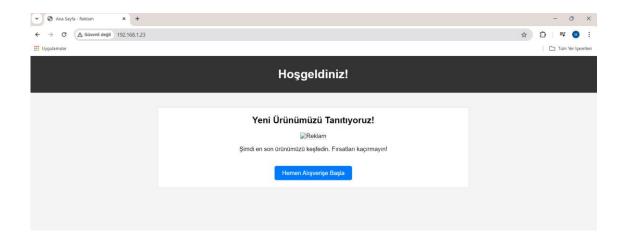
Kullanıcı adı: server username

Parola: server parolasi

Bağlantı noktası: 21 veya 22 olarak girebiliriz

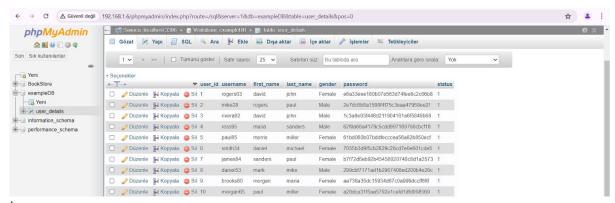

Örneğin /var/www/html dizinine html ve css dosyası aktarmak istiyoruz. Önceden bilgisayarımızda oluşturduğumuz index.html ve styles.css dosyasını sürükle bırak veya upload yöntemi ile /var/www/html dizinine yüklüyoruz. Serverda update yaptıktan sonra https://192.168.1.23 adresine gittiğimizde index.html sayfasını görüntüleyebilirz.

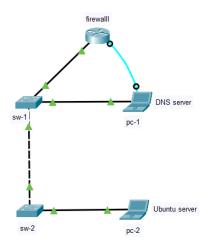
PhpMyAdmin database import etme

Database import etmek için öncelikle bir tane database oluşturuyoruz. Daha sonra sql dosyasını import ediyoruz. İmport işlemini yaptıktan sonra verilerin sunucuya yüklendiğini görebiliriz:

İstersek bu databasei serverda bir php ve html sayfasına da bağlayarak web sayfasında görüntüleyebiliriz.

PROJE -2

BAĞLANTI PORTLARI

firewall -pc1: console - usb firewall-switch1: LAN - 48.port switch1-switch2: 47.port - 24.port switch1 - Pc1: 29.port - fastethernet switch2- Pc2: 9.port - fastethernet

switch1-Pc2: 45.port

1.projedeki kurulu sistemi kullanarak dns ve dhcp kuracağımız ve internete dns aracılığıyla bağlanacağımız bir proje gerçekleştirdik.

PC1, muhasebe VLAN'ına bağlıdır.

DHCP Sunucusu: Muhasebe VLAN'ında IP adresleri dinamik olarak dağıtmak için bir DHCP sunucusu yapılandırılmıştır. DHCP sunucusunun IP adresi 10.1.200.3 olarak belirlenmiştir.

Sunucu VLAN IP Adresi: Sunucu VLAN'ının gateway'i olarak kullanılan IP adresi 10.1.200.1 olarak belirlenmiştir.

PC1de windows server üzerinde dns yapılandırması yapılır.

DNS Ayarları: destek.orcun.com DNS adresi kullanılarak internete çıkış sağlanmaktadır.

Bu cihaz, DNS olarak destek.orcun.com adresini kullanıyor. Bu DNS sunucusu, internete erişim için kullanılan DNS sunucusudur.

Switch1de 45.port sunucu vlanı için ayarlanır ve Pc2ye ethernet kartı aracılığıyla bağlanır.

PC2, bilgi işlem departmanına ait bir bilgisayardır ve bilgi işlem VLAN'ına bağlıdır.

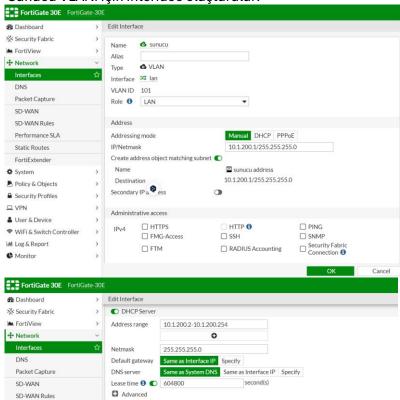
PC2 IP adresi 10.0.10.1/24, bilgi işlem VLAN'ın IP adresine bağlıdır.

Pc2de Ubuntu server, 10.0.10.3 IP adresi ile ağa bağlıdır.

Pc2de fileZilla aracılığıyla Ubuntu servera yüklediğimiz index.html sayfası destek.orcun.com DNS sunucu adresini kullanılarak internete çıkış yapar.

Firewall Interfaces:

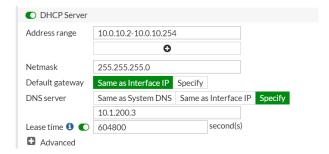
Sunucu VLANı için interface oluşturulur.

Muhasebe VLANında DHCP sunucu ip adresi verilir.

Bilgiislem vlanı için oluşturulan interfacede dns server açılır. DHCP için belirlenen ip adresi verilir:

Firewall Policies

Muhasebe VLAN'ından sunucu VLAN'ındaki DHCP servisine erişim izni, muhasebe bölümündeki cihazların IP adreslerini dinamik olarak alabilmesini sağlar.

Muhasebe VLAN'ındaki cihazların Sunucu VLAN'ındaki DHCP sunucusuna erişimini sağlar. Sunucu VLAN'ındaki DNS servisine erişim izni, bilgiislem VLANındaki cihazların sunucuya bağlanmasını sağlar.

Sunucu_vlan policy: Bu policy, bilgiislem address ve sunucu address arasında geçiş yapan tüm trafiğe izin vermeyi amaçlar. Bu, belirli bir VLAN (sunucu_vlan) üzerinde geçerlidir.

